

Prof. dr hab. Andrzej Powałowski
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Gdański

Melina
Morawski
Wojciech
Przewodniczący
Rady Dyscypliny Nauki Prawne
dr hab. Wojciech Morawski prof. UMK

Wiohilem

Opiecznie proszę o
prezentowanie do sędzi
naukowej
dr hab. Maciej Serwaniec, prof. UMK

Serwaniec
dr hab. Maciej Serwaniec, prof. UMK

Gdańsk, dnia 30 czerwca 2023 r. 10.07.2023

Recenzja

rozprawy doktorskiej

pod tytułem „Realizacja celów systemu prawa zamówień publicznych w świetle informatyzacji działań administracji publicznej. Zagadnienia administracyjnoprawne” autorstwa mgr. Macieja Sarnowskiego

I. Ocena koncepcji, struktury i metodologii rozprawy

Przedłożona do recenzji rozprawa poświęcona została problematyce celów systemu zamówień publicznych, które to podlegają realizacji w warunkach z informatyzowanej administracji publicznej. Wypada w pełni zgodzić się z Autorem, że istnieje przede wszystkim pilna potrzeba, a nawet konieczność dostosowania administracji publicznej, w jej aspekcie funkcjonalnym, do środowiska informatycznego. Oznacza to potrzebę uwzględnienia i zastosowania nowych, informatycznych środków (instrumentów) działania administracji publicznej oraz przystosowania czynności tej administracji do stworzonych systemów informatycznych. Trzeba przyjąć, jak zaznacza Doktorant, że proces informatyzacji ukierunkowany jest na zwiększenie skuteczności działań administracji, a w konsekwencji proces ten staje się przesłanką przyjęcia nowych rozwiązań regulacyjnych oraz

proceduralnych, umożliwiających bardziej efektywne udzielanie zamówień publicznych przez administrację publiczną. Nadto istotne jest, że informatyzacja działań administracji publicznej pozwala na postrzeganie problemu realizacji celów systemu prawa zamówień publicznych z perspektywy postępującej informatyzacji zamówień, a także struktury i charakteru tych celów. Swoje twierdzenia i założenia Autor odpowiednio rozwija i precyzuje, a następnie wspiera odpowiednimi argumentami i w konsekwencji wykazuje ich prawdziwość.

Doktorant formułuje (s. 10) tezę badawczą rozprawy, którą jest twierdzenie, zgodnie z którym „prawidłowo przeprowadzony proces informatyzacji działalności administracji publicznej stanowi współcześnie jedną z podstawowych przesłanek determinujących realizację celów systemu prawa zamówień publicznych”. Można byłoby twierdzenie to uzupełnić, poprzez nadmienienie, że informatyzacja administracji publicznej powinna być odpowiednio skonfigurowana z informatyzacją zamówień publicznych, gdyż skonstruowana na kanwie takiej konfiguracji „platforma informatyczna” stanie się właściwym forum realizacji celów systemu prawa zamówień publicznych.

Zaznaczam jednoznacznie, że aprobuję sformułowania poszczególnych hipotez badawczych zmierzających do weryfikacji tezy wiodącej. Słusznie zatem Doktorant podnosi, że właściwe zastosowanie narzędzi elektronicznych i wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej wydatnie sprzyja efektywności wydatkowania środków publicznych, ułatwia dostęp do rynku zamówień mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom oraz wykonawcom z innych państw, zwiększeniu transparentności postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, a także przyczynia się do wsparcia udzielania innowacyjnych zamówień publicznych.

Zaznaczam jednoznacznie, że ze wszystkimi twierdzeniami, tezą i hipotezami sformułowanymi przez Autora rozprawy w pełni się zgadzam. Wszystkie one bowiem należy uznać za takie, która przedstawiają określone wartości badawcze i mogą być potraktowane jako punkt wyjścia dla rozważań naukowych. Każde twierdzenie i każda sformułowana w pracy teza została właściwie sformułowana oraz jest w pełni jasna i zrozumiała.

Wyrażam przekonanie, biorąc pod uwagę treść wszystkich rozdziałów pracy, że Autor postrzega problem realizacji celów systemu prawa zamówień publicznych w świetle informatyzacji działań administracji publicznej w sposób kompleksowy i pełny. Odzwierciedla to zarówno plan dysertacji, jak i treść poszczególnych fragmentów pracy. Odpowiednio, przy zachowaniu właściwych proporcji, scharakteryzowane zostały problemy definicyjne i pojęciowe, związane ze sferą (punktem odniesienia) jaką stanowi udzielanie i realizacja zamówień publicznych oraz działania administracji publicznej. Przedstawione zostały oraz zanalizowane cele systemu prawa zamówień publicznych, a także kwestie związane z informatyzacją sfery funkcjonowania administracji publicznej i zamówień publicznych. Zagadnienia te rozpatrywane są przez Autora w różnych częściach dysertacji i większość rozważań zawartych w pracy jest im poświęcona. Poszczególne problemy podniesione w pracy, twierdzenia i tezy Autor wspiera odpowiednimi argumentami i wysnuwa właściwe wnioski. Stwierdzam zatem, w związku z tym, że tytuł dysertacji odpowiada treści owych problemów, twierdzeń i tez. Przyczynia się to do poprawnego układu i kompozycji wszystkich części dysertacji.

Ponadto, co wyraźnie dostrzegam, treść recenzowanej pracy i wszystkich jej części stanowi odpowiednie podłoże merytoryczne dla prezentacji i analizy problemu realizacji celów systemu prawa zamówień publicznych w związku ze stanem i zaawansowaniem informatyzacji funkcjonowania administracji

publicznej. Odpowiednim tłem dla owej prezentacji jest w szczególności charakterystyka systemu prawa zamówień publicznych oraz odpowiednich dyrektyw unijnych. Treść pracy pozwala na wykazanie zasadności wskazanego we Wstępie do rozprawy celu badawczego oraz uznanie, że cel ten został w pełni osiągnięty.

W tym kontekście wybór tematu pracy wydaje się jak najbardziej właściwy, a przyjęta przez Autora koncepcja odnosząca się do kierunku i sposobu prowadzenia badań jest w pełni prawidłowa.

W pełni akceptuję także uzasadnienie wyboru tematyki dysertacji. W literaturze niewiele prac dotyczy kwestii realizacji celów systemu prawa zamówień publicznych, a zatem recenzowana praca lukę tę odpowiednio wypełnia. Z całą pewnością, odniesienie się do wskazanego zagadnienia w kontekście i na tle rozwiązań normatywnych i instytucji prawnych, a także procedur jest zadaniem zarówno użytecznym, jak i nowatorskim, podjętym nie tylko w celu zaspokojenia własnych ambicji badawczych Autora. W pełni podzielam zdanie Autora rozprawy, który słusznie przewiduje dynamiczny rozwój elektronizacji (informatyzacji) administracji państwowej przy wykorzystaniu tzw. sztucznej inteligencji.

Zauważam ponadto, że Autor dysertacji analizuje we właściwy sposób całość badanej problematyki, prezentuje poglądy doktryny i orzecznictwa, nie unikając zarazem kwestii kontrowersyjnych. Kontrowersje takie w sposób niezwykle udany i trafny Autor nie tylko prezentuje, ale stara się je odpowiednio, przy użyciu właściwej argumentacji rozstrzygać, zestawiać ze sobą, wyjaśniać lub godzić.

Struktura rozprawy jest poprawna, jako że uwzględnione zostały i uszeregowane podstawowe kwestie składające się na problematykę realizacji celów systemu prawa zamówień publicznych. Nie jest ona nadmiernie

rozbudowana, choć Autor dysertacji w sposób wyczerpujący przedstawił w jej ramach całość badanej problematyki.

Rozprawa składa się z pięciu rozdziałów odnoszących się do: 1) genezy celów prawa zamówień publicznych przedstawionej na tle źródeł prawa oraz systemu prawa zamówień publicznych, 2) charakterystyki procesu informatyzacji zamówień publicznych w związku z prowadzoną polityką informatyzacji administracji publicznej, 3) elektronicznych zamówień publicznych jako elementu z informatyzowanej administracji, 4) wpływu uregulowań unijnych na cele prawa zamówień publicznych, głównie w kontekście dyrektyw Unii Europejskiej oraz 5) charakterystyki prawnej celów prawa zamówień publicznych.

Powyższe uwagi i informacje przesadzają, co wyraźnie podkreślam, o ocenie recenzowanej dysertacji. Wskazać trzeba, że dysertacja jest dziełem, w ramach którego podniesione zostały istotne, zarówno z teoretycznego, jak i praktycznego punktu widzenia, problemy związane z realizacją celów systemu prawa zamówień publicznych. Dzieło to wykazuje się nowatorskim charakterem z uwagi na treść, zakres i przedmiot rozważań, jego Autor postrzega podnoszone kwestie w kontekście doktryny i dogmatyki prawa, unijnych i europejskich zasad i rozwiązań normatywnych oraz krajowych aktów prawnych, a także w kontekście orzecznictwa (krajowego i unijnego). Charakterystyczna dla poszczególnych fragmentów dysertacji jest wielowątkowość wywodu, dbałość o „wyczerpanie” tematów podnoszonych w pracy, prawidłowe postrzeganie istoty problemów, prezentacja argumentów i wyciąganie odpowiednich wniosków.

Monografia oparta została na bardzo wielu tekstach źródłowych. Odpowiednie wykazy (Wykaz literatury, Wykaz aktów prawnych, Wykaz orzecznictwa) obejmują 32 strony tekstu dysertacji. Wykaz literatury jest niezwykle obszerny i obejmuje aż 485 pozycji zarówno literatury krajowej, jak i

zagranicznej.

Warto także zauważyć, że Autor recenzowanej pracy umiejętnie przytoczył, zacytował i skomentował poglądy doktryny. Nie zabrakło przy tym szerokiej argumentacji i trafnych wywodów własnych opartych na literaturze przedmiotu. Niewątpliwie argumentacja Autora została wzbogacona także poprzez właściwą analizę licznych aktów normatywnych i orzecznictwa.

Autor formuje obszerny wykaz aktów prawnych obejmujący w sumie 60 pozycji. Równie bogaty jest zestaw wykorzystanych w pracy orzeczeń: unijnych i krajowych, sądowych, sądowno-administracyjnych i administracyjnych. Wykaz orzecznictwa obejmuje 57 pozycji. Orzeczenia są odpowiednio pogrupowane według kryterium podmiotowego oraz chronologicznie.

Pozytywnie oceniam efekt pracy Autora w zakresie wytyczenia przez Niego zakresu i przedmiotu rozważań, rozwiązywania sygnalizowanych w treści rozprawy problemów badawczych i zrealizowania zamiaru badawczego w poszczególnych częściach pracy. Autor uwzględnia w rozprawie badaną problematykę w jej złożoności merytorycznej, co oczywiście wpływa bardzo pozytywnie na wartość rozprawy.

Pozytywnie oceniam także wykorzystane przez Autora metody badawcze: formalno-dogmatyczną, historyczno-prawną, socjologiczną oraz metodę ekonomicznej analizy prawa. Stwierdzam, że Autor dysponuje odpowiednią wiedzą odnośnie wskazanych metod i - co wypada zauważyć - metody te w rzeczywistości stosuje, co pozwala mu na pełne przedstawienie badanych zagadnień w kontekście poglądów doktryny i judykatury oraz ich odniesienie do sfery stosunków ekonomicznych, a nawet społecznych.

II. Uwagi szczegółowe odnoszące się do zawartości merytorycznej pracy

Jednoznacznie stwierdzam na wstępie, iż w moim przekonaniu rozprawa spełnia w najwyższym stopniu wymogi poprawności merytorycznej. Jest pracą czyniącą zadość nie tylko standardom naukowym w zakresie wywodu teoretycznego oraz różnego rodzaju analiz, ale standardy te przerasta.

Pozwalam sobie nadmienić, że recenzowana praca jest w całości bardzo dobra, a co do swych walorów merytorycznych wręcz wzorcowa, wykazująca się niemal samymi pozytywami. Cechy te świadczą o wiedzy Doktoranta w przedmiocie zarówno funkcjonowania administracji publicznej, w szczególności gospodarczej oraz udzielania i realizacji zamówień publicznych oraz systemu prawnego zamówień. Na gruncie swej dysertacji doktorskiej wykazał się On szeroką wiedzą z zakresu publicznego prawa gospodarczego.

Autor dotyka w swej pracy skomplikowanej materii, a to z racji zróżnicowanych, charakteryzowanych w pracy reżimów prawnych – prawa administracyjnego i gospodarczego, a także europejskiego oraz prezentacji wielu szczegółowych kwestii związanych bezpośrednio lub pośrednio tylko z systemem prawa zamówień publicznych oraz funkcjonowaniem administracji publicznej. Ich konfrontacja prowadząca do twórczych porównań i wyciągania odpowiednich wniosków pozwoliła Autorowi na wykazanie się erudycją i biegłością w zakresie odpowiedniego wywodu prawniczego.

Przywilejem, a jak sądzę także obowiązkiem recenzenta pracy doktorskiej jest jednak znalezienie i wskazanie nie tylko walorów takiej pracy, ale również jej mankamentów. Za taki mankament uważam zbyt wąskie zawężenie charakterystyki problemu realizacji celów systemu prawa zamówień publicznych w ogólności. Informatyzacja jest bowiem tylko narzędziem, środkiem, a także sposobem sprzyjającym realizacji celów, ułatwiającym działanie administracji publicznej oraz zamawiającym i wykonawcom,

natomiast realizacja celów jest obowiązkiem normatywnym spoczywającym na wszystkich wskazanych podmiotach, niezależnie od tego jaki jest stopień ich z informatyzowania.

Sugeruję także Autorowi dysertacji dokonanie pewnych uzupełnień, być może na etapie publikacji pracy doktorskiej. Dotyczą one zasadniczo tylko dwóch kwestii: 1) Nie zauważyłem w dysertacji, potrzebnym moim zdaniem, rozważań odnoszących się do udzielenia odpowiedzi na pytanie: w jakim stopniu i dlaczego informatyzacja administracji publicznej determinuje lub wpływa na realizację celów systemu prawa zamówień publicznych, oraz które środki wykorzystywane przez z informatyzowaną administrację mają decydujący wpływ na realizację wskazanych celów? 2) W moim przekonaniu, traktując o realizacji celów systemu prawa zamówień publicznych, przydatne byłoby skonfrontowanie tych celów z celami funkcjonowania administracji publicznej i poczynienie ustaleń, czy cele te przystają do siebie i stanowią układ oparty na zgodności kierunkowej i zakresowej.

Z punktu widzenia potrzeby zapewnienia, by rozważania zawarte w dysertacji doktorskiej czynione były w pewnej sekwencji merytorycznej, ale także dla uzyskania pełnej poprawności konstrukcyjnej pracy, wydaje się nieprawidłowe usytuowanie treści zawartych w rozdziale piątym dopiero na końcu pracy. Ten rozdział, z uwagi na przedstawioną w nim charakterystykę celów prawa zamówień publicznych powinien zostać umieszczony w dysertacji zaraz po rozdziale pierwszym, a więc po omówieniu genezy celów prawa zamówień publicznych, bowiem problem realizacji celów tego prawa to problem zasadniczy dla recenzowanej pracy i nie powinno być żadnych wątpliwości po stronie jakiegokolwiek czytelnika co do tego jak przedstawia się struktura (hierarchia?) omawianych celów, jakie są ich desygnaty i punkty odniesienia.

Zarazem zaznaczam przy tym jednoznacznie, że każdy autor, także Autor recenzowanej dysertacji, jest ze wszech miar upoważniony do prezentowania treści swojej pracy w konfiguracji i zawartości uznanej przez Niego za prawidłową. Zgłoszone przeze mnie uwagi nawet w najmniejszym stopniu nie zmieniają mojej bardzo pozytywnej oceny recenzowanej pracy.

III. Uwagi odnoszące się do kwestii formalnych

Z punktu widzenia poprawności formalnej recenzowana dysertacja w pełni, całkowicie odpowiada standardom odnoszonym do prac doktorskich.

Odnosnie jej walorów, należy dostrzec, że zawiera ona bardzo dużo przypisów, także i takich, które mają charakter merytoryczny. Ich wprowadzenie do dysertacji wymagało od Autora zapoznania się z wieloma źródłami i przeanalizowania ich pod kątem możliwości wykorzystania w pracy doktorskiej.

Bardzo obszerna jest bibliografia dysertacji, ma ona właściwą konstrukcję, zawiera prawidłowe elementy, odpowiednio uszeregowane. Jak już wcześniej wskazałem jest bardzo bogaty wykaz wykorzystanej w pracy literatury, w tym zagranicznej. Obszerny jest także wykaz aktów normatywnych, które zostały właściwie przez Autora pogrupowane. Bardzo bogaty i zróżnicowany jest wykaz wykorzystanych w pracy orzeczeń sądowych i sądowno-administracyjnych oraz administracyjnych.

Praca napisana jest dobrym językiem, jest zgodna ze wszelkimi regułami stylistyki i gramatyki.

Z formalnego tylko punktu widzenia praca nie jest jednak wolna od pewnych, nielicznych zresztą mankamentów. Stwierdzam mianowicie, że w rozdziałach pracy brakuje wprowadzeń i podsumowań. W moim przekonaniu w

treści wprowadzenia do każdego rozdziału można wytyczyć zakres rozważań, a zarazem potwierdzić, że tytuł takiej części pracy będzie odpowiadać jej przedmiotowi. Wprowadzenie to także ten fragment rozdziału, który służy do sformułowania i zawarcia w jego ramach tez lub hipotez cząstkowych oraz określenia celu prowadzonych dywagacji. Z kolei podsumowanie do rozdziału, stosownie do swej nazwy, powinno umożliwiać reasumpcję, potwierdzać prawidłowość wskazanych tez lub syntetyzować argumenty wykorzystane dla wykazania prawdziwości hipotez, a nadto zawierać wnioski, w tym *de lege ferenda*.

Wprowadzenia i podsumowania zawarte w rozdziałach przyczyniają się do zwiększenia stopnia przejrzystości pracy doktorskiej, wzbogacają jej układ konstrukcyjny oraz umożliwiają zrozumienie założeń koncepcyjnych i celu prowadzonych w dysertacji rozważań.

Naprawdę drobnym mankamentem jest zamieszczenie w pracy strony całkowicie pustej, bez treści (s. 318).

IV. Wniosek końcowy

Stwierdzam, że przedłożona rozprawa doktorska p.t. „Realizacja celów systemu prawa zamówień publicznych w świetle informatyzacji działań administracji publicznej. Zagadnienia administracyjnoprawne” spełnia wszelkie wymogi stawiane pracom doktorskim określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742. Jest ona oryginalnym rozwiązaniem problemu naukowego, a jej Autor wykazał się wiedzą teoretyczną w zakresie prawa oraz umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Ze względu na wskazane wcześniej walory pracy, jednoznacznie stwierdzam, że zasługuje ona na wyróżnienie. Wnioskuje tym samym o uznanie pracy mgra Macieja Sarnowskiego za wyróżniającą.

Wobec powyższego wnoszę o podjęcie dalszych czynności w przewodzie doktorskim magistra Macieja Sarnowskiego.

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized, somewhat abstract representation of a name.

WNIOSEK O UZNANIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ

Imię i nazwisko doktoranta: *Maciej Sarnowski*

Tytuł rozprawy doktorskiej: *Rozprawa o charakterze konstytucyjnym i administracyjnym*

Promotor: *prof. dr hab. Andrzej Kucurba*

Promotor pomocniczy (jeżeli jest powołany): *prof. dr hab. Henryk Nowicki*

Recenzent: *prof. dr hab. Andrzej Kucurba* *prof. dr hab. Henryk Nowicki*

Wnoszę o uznanie rozprawy doktorskiej za wyróżniającą

Uzasadnienie

..... *Praca doktorska autora zawiera standardy wymagane dla prac doktorskich, zawiera w szczególności oryginalne i nowe wnioski i spostrzeżenia, które przyczyniają się do rozwoju nauki i praktyki w dziedzinie prawa konstytucyjnego i administracyjnego.*

..... *03.07.23*

data

..... *[Podpis]*

podpis

Andrzej Kucurba